

Metsätien rakentamisen omavalvonta

Yleistä

Tässä selvityksessä kuvataan omavalvonnan menettelyjä metsätien perusparannuksessa ja uuden metsätien rakentamisen. Selvitys on laadittu Tapiossa osana maa- ja metsätalousministeriön tilaamaa Metsätiet kuntoon -hanketta.

MMM:n tilaama kuvaus koskee ensisijaisesti kestävänsä metsätalouden rahoituslain (kemera) mukaan rahoitettujen metsäteiden toteutusvaiheessa ilmoitettavia omavalvontatietoja. Tällöin työn toteuttaja ilmoittaa metsäkeskukselle valmistuneiden töiden raportoinnin yhteydessä mittauksiin tai ilmoituksiin perustuvia tietoja, jotka kuvaavat työn ohjeidenmukaisuutta ja laatua. Työn toteuttajan sitoutuminen ilmoittamaansa työn laatuun vähentää metsäkeskuksen omaan tarkastuksen tarvetta. Tällöin aikaisempaa suurempi osuus metsätien rakentamisen julkisesta tuesta voidaan valvonnan sijasta osoittaa itse toimintaan.

Tuen käytön raportoinnin lisäksi omavalvonta on mahdollista ja syytä laajentaa koko toteutusketjua koskevaksi. Näin useassa organisaatiossa jo toimitaankin. Kun koneen kuljettaja ilmoittaa säännöllisesti tekemäänsä työtä kuvaavia mittaustuloksia tai muita havaintoja, työnantaja tai työn tilaaja voivat vastaavasti vähentää omaa työnjohtoaan. Tällöin mitattu laatutieto kulkee läpi koko ketjun työmaalta urakoitsijan ja työn tilaajan kautta mahdollisen julkisen tuen myöntäjälle asti. Tämä vähentää työnjohdon ja valvonnan tarvetta ja lisää luottamusta kaikilla portailta. Valtaosa ilmoitettavista tiedoista on koneen kuljettajan ja loput urakoitsijan tai työn tilaajan ilmoitettavia.

Myös ilmoittajan tulee hyötyä omavalvonnasta. Luottamuksen ilmapiiriin lisäksi ilmoittajan tulee saada myös palautetta työstään tai ilmoittamistaan tiedoista. Tämän takia jokaisella tasolla tulee säännöllisesti pienellä otannalla tarkastaa ilmoitettuja laatutekijöitä ja antaa palautetta ilmoittajille. Tieto kulkee tällöin ketjussa molempiin suuntiin ja jokaisella tasolla voidaan saadun palautteen perusteella edelleen parantaa työn ja toiminnan laatua.

Tapio Oy on tätä kuvausta laatiessaan testannut omavalvontamallin periaatetta maa- ja metsätalousministeriön, Suomen metsäkeskuksen rahoitus- ja tarkastuspalvelujen keskus-, maakunta- ja kenttätason edustajilla sekä merkittävien alan toimijoiden, koneyrittäjien ja työntekijäjärjestön edustajilla.

Metsätien perusparannuksen omavalvonta

Vastattaessa kielteisesti tähdellä* merkittyihin kohtiin, tulee lyhyesti perustella, miksi työtä ei ole tehty

Toteutuksen suunnitelmanmukaisuus

- ilmoitetaan, onko toteutus tehty suunnitelman mukaisesti *

Tiealue

- ilmoitetaan, onko tien käyttöä haittaava puusto ja kasvillisuus poistettu *

Tien runko

- Ilmoitetaan, onko tien rungosta poimittu roudan pintaan nostamat kivet *
- ilmoitetaan, onko tien runko tasoitettu ja muotoiltu ojiin kaltevaksi *
- Ilmoitetaan, ovatko tien rungon vahvistusrakenteet kunnossa tai korjattu *
- Ilmoitetaan tieluokittain tien rungon tasoitusleveys mittaamalla
 - alle 1000 metrin tiellä tasavälein kymmenestä kohdasta
 - yli 1000 metrin tiellä 100 metrin välein

Kuivatus

- ilmoitetaan, ovatko ojat perattu*
- ilmoitetaan, ovatko laskuojat perattu *
- ilmoitetaan ojien syvyys mittaamalla samoista kohdista kuin tien rungon tasoitusleveys
- ilmoitetaan korjatut rummut (lukumäärä ja paaluluku)
- ilmoitetaan uusitut rummut (lukumäärä ja paaluluku)

Päällysrakenne

- ilmoitetaan tieluokittain päällysrakenteen leveys mittaamalla
 - alle 1000 metrin tiellä tasavälein kymmenestä kohdasta
 - yli 1000 metrin tiellä 100 metrin välein

Liitännäisalueet

- ilmoitetaan kääntymispaikkojen lukumäärä
- ilmoitetaan puutavara-autolle mitoitettujen kohtaamispaikkojen lukumäärä
- ilmoitetaan henkilöautolle mitoitettujen kohtaamispaikkojen lukumäärä
- ilmoitetaan metsäliittymien lukumäärä
- Ilmoitetaan T- tai Y-kääntymispaikkojen sakaroiden pituudet

- Ilmoitetaan ympyrä- tai neulansilmäkääntymispaikkojen säde päällysrakenteen ulkoreunasta mitattuna
- ilmoitetaan T- tai Y-kääntymispaikkojen sakaroiden päällysrakenteen leveys
- Ilmoitetaan ympyrä- tai neulansilmäkääntymispaikkojen päällysrakenteen leveys

Vesien- ja ympäristönsuojelutoimenpiteet

- ilmoitetaan tehdyt vesien- ja ympäristönsuojelutoimenpiteet

Uuden metsätien rakentamisen omavalvonta

Toteutuksen suunnitelmanmukaisuus

- ilmoitetaan, onko toteutus tehty suunnitelman mukaisesti *

Tiealue

- ilmoitetaan tiealueen leveys

Tien runko

- Ilmoitetaan käytetyt tienrunгон vahvistusrakenteet
- Ilmoitetaan tieluokittain tien runгон tasoitusleveys mittaamalla
 - alle 1000 metrin tiellä tasavälein kymmenestä kohdasta
 - yli 1000 metrin tiellä 100 metrin välein
 - ilmoitetaan ojan syvyys mittaamalla samoista kohdista kuin tien runгон tasoitusleveys

Päällysrakenne

- ilmoitetaan tieluokittain päällysrakenteen leveys mittaamalla
 - alle 1000 metrin tiellä tasavälein kymmenestä kohdasta
 - yli 1000 metrin tiellä 100 metrin välein

Liitännäisalueet

- ilmoitetaan kääntymispaikkojen lukumäärä
- ilmoitetaan puutavara-autolle mitoitettujen kohtaamispaikkojen lukumäärä
- ilmoitetaan henkilöautolle mitoitettujen kohtaamispaikkojen lukumäärä
- ilmoitetaan metsäliittymien lukumäärä
- Ilmoitetaan T- tai Y-kääntymispaikkojen sakaroiden pituudet

-
- Ilmoitetaan ympyrä- tai neulansilmäkääntymispaikkojen säde päällysrakenteen ulkoreunasta mitattuna
 - ilmoitetaan T- tai Y-kääntymispaikkojen sakaroiden päällysrakenteen leveys
 - Ilmoitetaan ympyrä- tai neulansilmäkääntymispaikkojen päällysrakenteen leveys

Vesien- ja ympäristönsuojelutoimenpiteet

- ilmoitetaan tehdyt vesien- ja ympäristönsuojelutoimenpiteet

** Vastattaessa kielteisesti, onko jokin toimenpide tehty, tulee lyhyesti perustella, miksi työtä ei ole tehty*